

До
Членовете на научното жури
по обявен конкурс за доцент

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Борис Богданов Ланджев,
преподавател в Юридическия факултет на УНСС, външен член на
научното жури по обявения конкурс за доцент, за представените
научни трудове от Антон Кирилов Грозданов, доктор по право, главен
асистент в Юридическия факултет на ВСУ „Черноризец Храбър”,
относно участието му в конкурс за заемане на академичната длъжност
„доцент” по гражданско и семейно право (търговско право) (05.05.08),
обявен в „Държавен вестник”, бр. 38 от 21.05.2010 г.

Уважаеми членове на научното жури,

С представените за обсъждане научни трудове гл. ас. д-р Антон Грозданов се явява на конкурс за присъждане на академичната длъжност „доцент” в Юридическия факултет на ВСУ „Черноризец Храбър” по обявен конкурс за доцент по гражданско и семейно право (търговско право) с шифър 05.05.08, обнародван в ДВ, бр. 38 от 2010 г.

Г-н Антон Кирилов Грозданов е роден на 14.03.1973 г. Завършил е специалност „Право” в Юридическия факултет на ВСУ „Черноризец Храбър” през 2000 г. От 1.04.2001 г. е асистент в Юридическия факултет на ВСУ „Черноризец Храбър” към катедра „Правни науки”, като през 2005 г. е повишен в научно звание „старши асистент”, а от 20.03.2008 г. е главен асистент към катедрата. Води занятия по търговско право, застрахователно право, търговска несъстоятелност и международно търговско право. Към настоящия момент е главен асистент, доктор по право. Член е на управителния съвет на сдружение „Българска асоциация по морско право”

със седалище в гр. София, арбитър е към арбитражния съд на сдружение „Българска асоциация по морско право”, член е на Съюза на учените в България, на контролния съвет на Съюза на учените – гр. Варна, на научния съвет на Института по морско право и логистика при ВСУ „Черноризец Храбър”, председател е на правната секция към Съюза на учените – гр. Варна и е адвокат от варненската адвокатска колегия. Владее отлично английски и руски език.

Д-р Антон Грозданов е автор общо на 2 монографии – „Договорът за морски превоз на товари” и „Договорът за влог в публичен склад”. Съавтор е на две учебни помагала. Публикувал е 2 студии в Годишника на ВСУ „Черноризец Храбър”, както и 17 научни статии и 9 научни доклада, изнесени на научни конференции, видно от приложената документация.

Д-р Грозданов участва в настоящия конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент” с една монография - „Договорът за влог в публичен склад”, Варна, 2010, и следните статии и научни доклади:

1. Европейско обединение по икономически интереси. В: - Известия на Съюза на учените – Варна, бр.1 от 2008 г., с. 83 – 85.

2. Договорът за наем на кораб за определено време /тайм-чартър/. В: - Правна мисъл, бр. 1 от 2009 г., с. 86 – 91.

3. Ревизираните американски външотърговски определения от 1941 г. В: - Известия на Съюза на учените – Варна, бр.1 от 2009 г., с. 67 – 68.

4. Правна същност на договора за стоков контрол. В: - Ел. списание на ВСУ „Черноризец Храбър”, бр. 1 от 2009 г.

5. Обща правна характеристика на договора за влог в публичен склад. В: - Ел. списание на ВСУ „Черноризец Храбър”, бр. 2 от 2009 г.

6. Прехвърляне на търговско предприятие. В: - Правен свят, юли-август 2009 г., с. 154 – 156.

7. Толерантността в търговските правоотношения с международен характер. В: - Сборник доклади „Толерантност и нетърпимост в международните отношения”, ВСУ, 2007, с. 397 – 402.

8. Правни аспекти на защитата на потребителя по договора, сключен извън търговския обект. В: - Сборник доклади „Защита на потребителите в Европейския съюз”, ВСУ, 2008, с. 51 – 56.

Общият анализ на представените трудове на гл. ас. Грозданов ясно показват областта на неговите трайни научни интереси – търговското право като цяло, морското търговско право и международното търговско право. Както представените статии, така и докладите от научни конференции имат ясно изразен научен или научно-приложен характер. Според мен авторът успешно е съобразил съдържанието на публикацията с характера на изданието и с очакванията на читателската аудитория, като в зависимост от това някои от посочените статии имат по-ясно изразена практическа насоченост. Това се отнася преди всичко за двете публикации в „Известия на Съюза на учените – Варна” и за статията в сп. „Правен свят”. В останалите приложени публикации и най-вече в статията, посветена на договора за тайм-чартър и отпечатана в сп. „Правна мисъл” авторът е наблегнал преди всичко на научния подход, но без да пренебрегва практическото значение на разглежданите проблеми, което лично аз смятам за предимство, а не за недостатък. В крайна сметка по мое мнение и осемте публикации като цяло отговарят на изискванията за академични публикации, видно и от авторитета на научните издания, в които са отпечатани.

Основно място сред представените научни трудове на кандидата за заемане на академичната длъжност „доцент” по обявения конкурс заема неговата монография „Договорът за влог в публичен склад”. Трудът е в общ обем от 190 страници, като е структуриран в три глави: обща правна характеристика на договора за влог в публичен склад, съдържание на

договора за влог в публичен склад и отговорност на страните по договора за влог в публичен склад, заедно с увод и заключение. Отделните глави са разделени на по няколко точки и подточки. Включва и приложена обширна библиография на български, английски, френски и немски език. Указаната структура на труда дава възможност изчерпателно и пълноценно да се разгледат и изяснят всички елементи на договора за влог в публичен склад, което авторът е сторил според мен по един убедителен начин. В тази връзка ще подчертая забелязаните от мен основни **положителни характеристики** на изследването на договора за влог в публичен склад, сред които се забелязват и редица **научни приноси**:

1. Още в увода на с. 9 - 11 д-р Грозданов е изтъкнал икономическото значение на договора за влог в публичен склад. Тази постановка на проблема на само има пряка връзка с практическия аспект на разглеждания договор, но е и в основата на всичките му правни особености.

2. Авторът широко използва интердисциплинарния подход при изясняване на проблематиката около договора за влог в публичен склад. Той не само се спира на икономическата страна на проблема, но се опитва да осветли материята и от международноправна гледна точка – на с. 10 и 11 например са цитирани и анализирани международни договори, които имат пряка връзка с интернационалното значение на големите публични складове за международната търговия.

3. В монографията много широко се използва сравнителноправният анализ, което е едно от безспорните ѝ достойнства. Така например на с. 16, 114, 123, 136, 139, 142, 145, 147, 161, 165 и 175 се посочват се редица сполучливи разрешения на изтъкнати проблеми, които следват най-вече от германското, френското и италианското законодателства. Широко са застъпени и паралели с отменената правна уредба по стария Търговски закон, където често са се съдържали по-сполучливи решения от регламентиранияте по настоящем у нас.

4. Авторът често изтъква различни и често спорни становища по разглежданите от него въпроси, като не се задоволява с простото им цитиране, а аргументирано взема страна и влиза в научна полемика. Този негов подход е широко застъпен на с. 14, 134, 137, 138, 160, като показва склонност към самостоятелно и аналитично мислене.

5. Най-важният научен принос на кандидата се изразява в това, че за първи път в българската правна литература се изяснява договорът за влог в публичен склад по сега действащото законодателство, от което произтича и изцяло приносният характер на самото монографично изследване. В интерес на истината трябва да отбележим, че през 1971 г. д-р Мишо Вълчев публикува пионерския си труд „Договорът за влог в антрепозитен склад”, на който кандидатът коректно се е позовавал. През далечната 1971 г. обаче у нас все още не съществуваше нито правна уредба на този типичен търговски договор, нито съществена стопанска практика, което прави двете изследвания съвсем различни по значение и приложно поле.

6. Важен приносен момент представлява изчерпателното изброяване и анализиране на правните характеристики на договора за влог в публичен склад с оглед господстващите в цивилистичната теория класификационни критерии за видовете договори. Така на с. 14 и сл. договорът за влог в публичен склад е определен като реален, двустранен, възмезден, формален и самостоятелен договор. Авторът специално набляга на обстоятелството, че той е по принцип договор за неправилен влог, което се потвърждава и от търговската практика.

7. При разглеждането на сключването на договора за влог в публичен склад кандидатът подробно е изяснил на с. 26 и сл. приложимостта на общите правила за сключване на договорите по ЗЗД и ТЗ по отношение на договора за влог в публичен склад. Като приносен момент можем да изтъкнем изследването на с. 31 на възможността при договорите за влог в публичен склад да се използва електронна форма.

8. Особен интерес и безспорен принос представлява подробното разглеждане на правния режим на някои специални категории публични складове, уредени по действащото българско законодателство с разглеждане и на техните аналогични структури в чужбина. Става дума за публичните складове за зърно по Закона за съхранение и търговия със зърно (с. 64 и сл.), за складовете по смисъла на Закона за задължителните запаси от нефт и нефтопродукти (с. 78 и сл.), за временните складове по Закона за митниците (с. 98 и сл.), за митническите (антрепозитни) складове (с. 102 и сл.) и за свободните складове (с. 104 и сл.), съществуващи също по реда на Закона за митниците. Наред с това авторът правилно и аргументирано е отграничил данъчните складове по Закона за акцизите и данъчните складове от публичните складове (с. 83 и сл.), тъй като не притежават техните правни характеристики.

9. Най-голям интерес и най-съществен принос едновременно от теоретична и от практическа гледна точка представлява подробното и изчерпателно формулиране на съдържанието на договора за влог в публичен склад посредством изброяването и анализирането на правата и задълженията както на влогоприемателя, така и на влогодателя, на което е посветена глава втора на монографията. Особено място според мен заема изясняването на правата на влогоприемателя за обезщетение на вредите, причинени от вложената стока, за отказ от издаване на складов запис, за смесване на вложената стока с друга от същия вид и качество, на законен залог върху вложената стока, както и задълженията му влагане на остатъка от продажбата на стоките при предсрочно прекратяване на договора по сметка на кредитора по заложния запис, за допускане на влогодателя до вложената стока, за застраховане на стоката.

10. Специално внимание д-р Грозданов е отделил на правната природа на складовия запис като уникална особеност на договора за влог в публичен склад, което също представлява научен принос. Складовият

запис е разгледан на с. 148 и сл. като специфична ценна книга. Особен акцент е поставен върху т.нар. двузаписна система, допустима и по нашето законодателство, като внимателно са сравнени и анализирани стоковият и заложният запис.

11. Трябва да отбележим като приносен момент и изясняването в глава трета на отговорността на страните по договора за влог в публичен склад, като особено внимание е отделено на отговорността на влогодателя при неплащане на сумата от длъжника по заложния запис. Изчерпателен анализ на тази доста специфична проблематика е направен на с. 177 и сл.

12. Накрая, но не и на последно място ще изтъкнем още едно достойнство на разглеждания труд – формулирането на конкретни предложения *de lege ferenda*, които са обобщени в заключението.

Наред с посочените положителни моменти трябва да отбележим и някои **критични бележки**, които според мен като цяло не омаловажават многобройните достойнства на рецензирания монографичен труд:

1. На някои места кандидатът самоцелно е преразказвал части от нормативни актове, което според мен води до известно „олекване” на изследването. По-специално преразказани са части от отменения Търговски закон (с. 45 и сл.), от Правилника за складово-експедиционната дейност на пристанищата (с. 58 и сл.), от Закона за съхранение и търговия със зърно (с. 64 и сл.), от Закона за задължителните запаси на нефт и нефтопродукти (с. 78 и сл.), от Закона за акцизите и данъчните складове (с. 85 и сл.), както и от Закона за митниците (с. 98 и сл.).

2. Не е изяснено съотношението между правото на задържане, разгледано от автора на с. 119, и законния залог в полза на влогоприемателя по чл. 583 от ТЗ, на който той се е спрял на с. 124. По аргумент от по-силното основание законният залог „поглъща” прилагането на правото на задържане и на практика го обезсмисля, защото дава възможност не само за задържане на стоката, но и за нейната продажба и

удовлетворяване от продажната цена. В монографичния труд обаче липсва анализ в тази насока относно реалната приложимост на общото право на задържане при наличието на специален законен залог по ТЗ.

3. По мое мнение д-р Грозданов е трябвало да отдели в своето научно изследване самостоятелно място на изясняването на правната природа на складовия запис, защото в това се изразява уникалната особеност на договора за влог в публичен склад спрямо договора за влог като цяло, което самият автор правилно е изтъкнал на с. 157. По този начин в монографията нямаше да се стигне до сегашното неудобство от систематичен характер, което според мен се наблюдава в т. 13.1. от глава втора на с. 153, където изясняването на складовия запис е „разкъсано” между задълженията на влогоприемателя и правата на влогодателя.

4. На с. 164 кандидатът разсъждава по въпроса за възможността складовият запис да се прехвърля чрез простото му предаване, а не чрез джиро, стига да е издаден на приносител. От разпоредбата на чл. 578, ал. 1 от ТЗ обаче е видно, че той може да се прехвърля единствено чрез джиро, бидейки ценна книга на заповед. Авторът сам признава на с. 160: „не би могло да се приеме, че от гледище на действащия закон е допустимо да се издава поименен складов запис и складов запис на приносител”. Затова смятам, че изразеното становище на с. 164 е плод на недоглеждане.

Изтъкнатите забележки по мое мнение не са в състояние като цяло да променят положителното ми впечатление от трудовете на кандидата. **Ето защо на основание чл. 26, ал. 2 от ЗРАСРБ давам пред уважаемото научно жури положително заключение за избор от страна на Факултетния съвет на Юридическия факултет на ВСУ „Черноризец Храбър” на гл. ас. д-р Антон Кирилов Грозданов за доцент по гражданско и семейно право.**

Изготвил рецензията:

(доц. д-р Борис Ланджев)